

<https://doi.org/10.15388/SMVK.2026>

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas

STUDENTŲ MOKSLINĖS VEIKLOS TINKLO LXXVIII KONFERENCIJA

Vilnius, 2026 m. gegužės 8 d.

PRANEŠIMŲ TEZĖS

Leidinį sudarė VU MF
mokslo specialistė Urtė ŽAKARYTĖ

VILNIAUS
UNIVERSITETO
LEIDYKLA

2026

Mokslo komitetas:

dr. Mindaugas Kvietkauskas
doc. dr. Diana Bužinskienė
prof. dr. Lina Malinauskienė
prof. dr. (HP) Saulius Vosylius
prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas
dr. Laura Lukavičiūtė-Navickienė
asist. dr. Agnė Abraitienė
gyd. rez. Domas Grigoravičius
doc. dr. Indrė Trečiokienė
prof. dr. Vaiva Hendrixson
dokt. Ignas Karnas
doc. dr. Ieva Stundienė
prof. dr. Eglė Preikšaitienė
lekt. gyd. Andrius Apšega
jaun. asist. dr. Andrius Žučenka
jaun. asist. Ieva Kubiliūtė
prof. dr. Pranas Šerpytis

lekt. Artūras Mackevičius
asist. dr. Žymantas Jagelavičius
doc. dr. Agnė Kirkliauskienė
dr. Audra Brazauskaitė
asist. dr. Diana Sukackienė
asist. dr. Žilvinas Chomanskis
prof. dr. Kristina Ryliškienė
asist. dr. Rokas Borusevičius
doc. dr. Saulius Galgauskas
doc. dr. Birutė Brasiūnienė
gyd. rez. Kristina Lialytė
gyd. rez. Viktorija Mickevičiūtė
asist. dr. Dalia Krivaitienė
doc. dr. Jaunius Kurtinaitis
prof. dr. Eugenijus Lesinskas
doc. dr. Goda Vaitkevičienė
prof. dr. Alvydas Navickas

prof. dr. (HP) Edvardas Danila
prof. dr. Nomeda Rima Valevičienė
asist. dr. Tomas Aukštikalnis
lekt. Mykolas Udrys
doc. dr. Danutė Povilėnaitė
prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius
dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė
vyr. lekt. dr. Andrius Bleizgys
gyd. rez. Dominykas Budrys
doc. dr. Jurgita Stasiūnienė
dokt. gyd. rez. Ugnė Mickevičiūtė
prof. dr. Gilvydas Verkauskas
prof. dr. Sigita Lesinskienė
asist. dr. Jelena Stanislavovienė
prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė

Organizacinis komitetas:

Austėja Zubauskaitė
Giedrė Zdanavičiūtė
Arshia Tabassum Abdul Rahman
Ieva Jankūnaitė
Gabija Balčiūnaitė
Gabrielė Gudelytė
Marija Šarnauskaitė
Antanas Simonas Garuolis
Gabrielė Jurytė
Kornelija Klinkaitė
Nursat Gazizov
Sofija Šestak
Mindaugas Smetaninas
Deimantė Šerniūtė
Eva Kriaučiūnaitė
Edas Leščinskis
Agata Bruzgul
Erika Vaitkutė
Ugnė Mickutė

Gabija Mūraitė
Augustė Melaikaitė
Artemij Morozov
Raminta Kastecakaitė
Gustė Šuliauskaitė
Karolina Karneckaitė
Eglė Žulpaitė
Sylvia Rogoža
Gabrielė Jonauskaitė
Agnė Vasiulytė
Rūta Uksaitė
Roman Blinov
Marija Sarafinaitė
Eglė Valčiukaitė
Paulė Kergytė
Milda Černytė
Julija Grigaitytė
Dovydas Stankevičius
Greta Ramonaitė

Silvija Černiauskaitė
Danial Heidar
Edgaras Zaboras
Gediminas Gumbis
Joana Leščevskaja
Gabija Marčiulaitytė
Achila Kasandra Lunkė
Meda Petrylaitė
Ernestas Gulbickis
Radvilė Kadytė
Julija Šnipaitytė
Smiltė Vaišvilaitė
Evelina Dakševičiūtė
Alicija Šavareikaitė
Elinga Inčirauskaitė
Milda Eleonora Griciūtė
Robertas Basijokas
Elvin Francišek Bogdzevič

ISSN 2783-7831 (skaitmeninis PDF)

© Tezių autoriai, 2026

© Vilniaus universitetas, 2026

SKIEPIJIMAS NUO PNEUMOKOKINĖS INFEKCIJOS: SKIRTINGŲ VAKCINŲ VEIKSMINGUMO Palyginimas IR POVEIKIS VISUOMENĖS SVEIKATAI

Autorė. Ugnė BRAZAUSKAITĖ, VI kursas.

Vadovė. Prof. dr. Ligita JANČORIENĖ, Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Klinikinės medicinos instituto Infekcinių ligų ir dermatovenerologijos klinika.

Tikslas. Įvertinti pneumokokinės infekcijos epidemiologiją, patogenezę bei palyginti skirtingų pneumokokinių vakcinų efektyvumą ir jų poveikį visuomenės sveikatai.

Metodai. Atlikta sisteminė literatūros apžvalga, analizuojant klinikinius, observacinius tyrimus, metaanalizes. Vertinti duomenys apie invazinę pneumokokinę ligą (IPL), pneumokokinę pneumoniją, hospitalizacijų dažnį ir mirtingumą. Lygintas skirtingų vakcinų (PCV13, PCV20, PCV21, PPSV23) efektyvumas, serotipų aprėptis ir epidemiologiniai pokyčiai.

Rezultatai. *Streptococcus pneumoniae* išlieka reikšminga sergamumo ir mirtingumo priežastimi, ypač vaikų, vyresnio amžiaus, gretutinių ligų turinčių asmenų grupėse. Europoje IPL dažnis siekia apie 5–7 atv./100000 gyventojų, o mirtingumas viršija 12%. Konjuguotos pneumokokinės vakcinos reikšmingai sumažina IPL dažnį ir sukuria kolektyvinį imunitetą, mažindamos patogeno nešiojimą ir plitimą. PCV13 įvedimas lėmė 60–70% vakcinos tipo IPL sumažėjimą vaikų populiacijoje ir reikšmingą netiesioginę apsaugą suaugusiems, tačiau išryškėjo serotipų pasikeitimo reiškinys, kai nevakcininiai serotipai sąlygoja vis didesnę ligos atvejų dalį. CAPiTA tyrime nustatyta, kad PCV13 sumažino vakcinos tipo IPL 75%, o pneumokokinės pneumonijos – apie 45%, hospitalizacijos dėl pneumonijos vaikams sumažėjo 20–40%.

Naujesnės kartos vakcinos (PCV20, PCV21) išplečia serotipų aprėptį, pasižymi stipriu imunogeniškumu – antikūnų atsakas yra ne mažesnis nei PCV13 bendriems serotipams ir panašus ar geresnis nei PPSV23 papildomiems serotipams, todėl tikėtina papildoma apsauga nuo likutinės ligos naštos. Tuo tarpu PPSV23 veiksmingumas prieš IPL išlieka vidutinis, tačiau poveikis pneumonijai yra ribotas (apie 10%), o imunitetas palaipsniui silpnėja. Vakcinacija siejama su sumažėjusiu hospitalizacijų dažniu, antibiotikų vartojimu ir antimikrobinio atsparumo plitimu. Nepaisant to, išlieka iššūkiai, susiję su nepakankama vakcinacijos aprėptimi, stebėsenos netolygumais ir visuomenės skepticizmu.

Išvados. Pneumokokinė vakcinacija yra viena efektyviausių visuomenės sveikatos intervencijų, reikšmingai mažinanti sergamumą ir mirtingumą. Konjuguotos vakcinos užtikrina ilgalaikę apsaugą ir kolektyvinį imunitetą, o didesnio valentingumo vakcinos mažina ligos naštą. Naujausių vakcinų kūrimas orientuojamas į platesnę serotipų aprėptį ir alternatyvius antigeninius taikinius, siekiant įveikti serotipų pakeitimą, užtikrinti platesnę, nuo serotipų nepriklausomą apsaugą. Vakcinacijos strategijos turi būti grindžiamos nuolatine epidemiologine stebėseną ir serotipų kaitos vertinimu.

Raktažodžiai. *Streptococcus pneumoniae*; pneumokokinė infekcija; pneumokokinės vakcinos; vakcinų veiksmingumas.